

ELLIE IRVING

Matildo's
Efektas

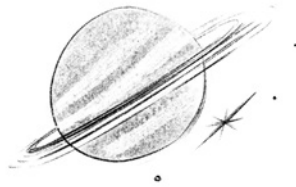

Niko rimto

Matildos Efektas

Versta iš:
Ellie Irving
THE MATILDA EFFECT
Corgi Childrens, London,
2017

*Mamai.
Nes Barbara tikrai labai stengiasi.*

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Ellie Irving, 2017

© Iliustracijos, Kornelija Žalpytė, 2021

Pirmą kartą 2017 metais anglų kalba Jungtinėje Karalystėje pavadinimu *The Matilda Effect* išleido *Corgi Childrens*, kuris yra *Penguin Random House* leidybos ženklas.

Išleista susitarus su *Andrew Nurnberg Associates Baltic*.

Visos teisės saugomos.

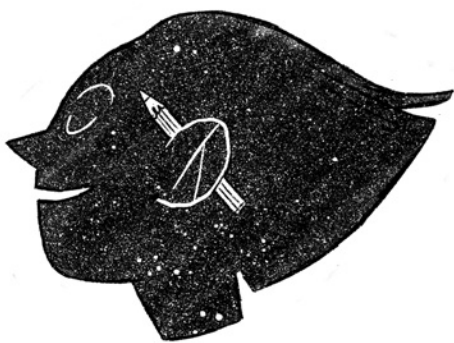
© Vertimas į lietuvių kalbą, Šarūnas Šavėla, 2021

© Leidykla „Niekio rimto“, 2022

ISBN 978-609-441-793-1

ELLIE IRVING

Matildos Efektas

Iš anglų kalbos vertė Šarūnas Šavėla

Vilnius
2022

„APIE KĄ BUS KALBAMA“

Šią knygą norėjau pradėti nuo citatos. Štai ponas Kyganas, mokyklos direktorius, kuris moko mus istorijos penktadienio popietėmis, vis kartoja, kad rašinį turime pradėti nuo citatos – tokios, kuri aiškiai nušviestų, apie ką bus rašoma.

Norėjau rašyti apie talentingas moteris mokslininkes, tačiau žinote ką? Tokių tiesiog nėra. Yra daugybė ne tokių žymių moterų mokslininkių, tik niekas nieko apie jas nežino. Na, nebent apie Mariją Kiuri. Apie ją prisiskaičiau labai daug. Tai ką gi tuo noriu pasakyti? Ogi kad nėra jokių *citatu*, kurias pasakė garsios moterys mokslininkės.

O šitas pasakojimas būtent apie jas. Jums tikrai patiks.

Tad vietoje minėtos citatos pacituosiu štai ką:

„Jei ko nors siekdamas pasiduodi, vadinasi, niekada to iš tiesų ir nenorėjai.“

Taip sakė mano močiutė Džosė. Tėčio mama.

Nes šis pasakojimas ir apie ją. Suprantate, mano močiutė – talentinga mokslininkė, tik kad iš pradžių nieko apie tai nežinojau. Šis pasakojimas apie užsispyrimą siekti tikslo net tada, kai atrodo, kad visas pasaulis nusiteikęs priešišškai. Ir dar ši istorija apie mane. *Je m'appelle* Matilda Mūr. *J'ai douze ans*. Čia prancūziškai. Šito prireiks vėliau. Man dvylika, esu iš Arnos Jarmo – tai toks nuobodus senas miestukas Kenterberyje. Ir dar esu išradėja. Malonu susipažinti.

Sveiki atvykę į mano pasakojimą apie keletą išsišokėlišku, spirgančių ir nuostabiaspūdingų (tai mano išrastas žodis – juk sakiau, kad esu išradėja) dienų su močiute Džose.

Mat per pastarąją trisdešimt vieną valandą mes:
skalbinių dėžėje pabėgome iš senelių namų;
išgelbėjome Lamanše skęstantį vyrą;
skridome karšto oro balionu viršum Paryžiaus;
susidraugavome su ieškomiausia Europos nusikaltėle;
pasirūpinome apnuodytu liūtu;
prasmukome į Nobelio premijų teikimo ceremoniją Švedijoje.

Pavargai vien skaitydamas, tiesa? Tad sutelk jėgas ir pasiruošk
nustebti – leisimės į įspūdingą ir įkvepiantį nuotyki!

O dabar apie viską nuo pradžių.

1. PARANKIOS RANKOS RANKSTORIJA

Knygose reikia papasakoti apie save, tad štai.

Būdama tokio amžiaus, esu gan žema. Su rusvais plaukais iki pečių. Niekada jų nešukuuju, mat mano mintys nuolat užimtos rimtesniais dalykais – pavyzdžiui, užuot nerimavusi, kaip atrodau, svarstau, ką šiandien galėčiau sukurti. Visada dėviu mėlyną puskombinezonį, nes juose daug kišenių. Už ausies laikau užsikišusi pieštuką, kur nors šalia – matavimo juostą, o kuprinėje – sąsiuvinį eskizams. NUOLAT ESU PASIRENGUSI KĄ NORS IŠRASTI!

Pažvelgę į mane galite pamanyti, kad papūtus stipresniam vėjui parvirsčiau ir sulūžčiau. *Atrodau* taip, lyg turėčiau lakuotis nagus ar žiūrėti „Gyvenimą su Kardašianais“, kaip daro dauguma mano bendraklasių. Tačiau man patinka stebinti žmones. Patinka stebėti jų išraišką, kai pasakau, kad esu išradėja. Lyg mergaitės tuo užsiimti neturėtų.

Garsus vyrukas vardu Tomas Edisonas kartą pasakė: „Tam, kad ką nors išrastum, prireiks geros vaizduotės ir krūvos visokio šlamšto.“ Čia tas pats, kuris išrado elektros lemputę, tad buvo gan protingas ir šviesus – šviesos jam, akivaizdžiai, netrūko.

Aš turiu abu dalykus – gerą vaizduotę ir galybę visokiausių daikčių. Tenka pripažinti – ne visi jie mano. Tėvai nuolat kartoja: „Matilda, KIEK KARTŲ tau sakiau NEARDYTI lentynos ir NENAUDOTI tos medienos savo darbams?“ Arba, žiūrėdami tiesiai į mane, surinka: „KAS nugvelbė mano naujutėlaičius batraiščius? Jie ką tik buvo čia!“

Štai garsenybės, kurios mane įkvepia:

IZAMBARDAS KINGDOMAS BRUNELIS. Jis konstravo milžiniškus tiltus (pavyzdžiui, kabantį Kliftono tiltą), milžiniškus laivus (pavyzdžiui, garlaivį „Didžioji Britanija“), milžiniškas traukinių stotis (pavyzdžiui, Londono Padingtoną) ir tikriausiai dar daug visokių mažų dalykėlių, tokių kaip tualetinio popieriaus laikiklis. (Nors apie šitai tiksliai pasakyti negaliu.)

EMILĖ KAMINS. Dar būdama paauglė ji išrado savaime šalantį šaldytuvą. Kad maistas jame liktų vėsus, šaldytuvo nereikia niekur prijungti. Tai labai pravartu, kur elektros lizdų nėra daug.

MERI ANDERSON. Ar yra buvę, kad lyjant lietui tėtis vairuodamas įjungtų stiklo valytuvus? Padėkokime Meri Anderson. (Ji valytuvų išradėja.)

Tokių žmonių visa galybė. Knygos gale pridėsiu sąrašą – esat tikri laimės kūdikiai, turbūt jau supratot?

Kiek tik save pamenu, visada norėjau tapti išradėja. Sulaukusi ketverių, nusprendžiau išardyti skrudintuvą ir patobulinti jį taip,

kad taptų puikia žaidimų vieta mano augintiniui žiurkėnui. Apie šią istoriją užsiminsiu tik tiek, kad po šito namuose skrudintuvo nebeturėjome. Kaip, beje, ir žiurkėno.

Per dvylika savo gyvenimo metų šioje žemelėje aš jau išradau:

Blizgučių suktuką! Ar ruošiantis Kalėdoms tėtis liepia kasmet naudoti tas pačias dekoracijas? Ar blizgučių juostos dėžėje susispaudžia į gniutulus? Perdariau matavimo juostą taip, kad tereikia spustelėti mygtuką ir dekoracijos susisuks į tvarkingą apvalią ritę.

Kieminį griebtuvą! Tūkstantą kartą užspyrei kamuolį kaimynui už tvoros? Čiupk mano perdarytą užuolaidų karnizą su žnyplėmis ir nesunkiai jį išžvejosi. Daugiau niekada neberekės gėdingai išsišiepus skambinti kaimynui į duris.

Kutulio įveiktuvą! Turbūt jau iki kaulų smegenų įgriso atvaživusių aplankyti giminaičių kutenimas? Tiesiog apsilik šią liemenę, sukonstruotą iš pagalvių apvalkalų bei geriausių mamos pagalvėlių (mama, nepyk) ir jų kutenimas tau bus nebebaisus! (Be to, su ja dar ir šilta.)

Senelis Vilfas buvo mano mokytojas ir pagalbininkas. Kartą per savaitę su tėvais lankydavomės pas jį ir močiutę Džosę sekmadienio pietų. Žinojau, kad močiutė Džosė kadaise buvo mokslininkė, tačiau apie tai ji *visiškai* nekalbėdavo. Klausti irgi buvo uždrausta. Tėtis minėjo, kad ji savo profesijos atsisakė dėl kažkokių *miglotų* aplinkybių. Ką tai reiškia, nesupratau. Maniau, kad susiję su prastomis oro sąlygomis. Senelis Vilfas prieš išeidamas į pensiją dirbo veterinaru, tačiau laisvalaikiu buvo ir išradėjas. Todėl palikę tėvus ir

močiutę Džosę nuobodžiai siurbčioti arbatos (jie išgerdavo nesuskaičiuojamą daugybę puodelių), mudu su seneliu išsmukdavome į jo dirbtuvę kiemo gale ir kaip patrakę imdavomės išradimų. To laukdavau visą savaitę!

Kodėl taip mėgstu išradinėti? Ogi todėl, kad čia *viskas įmanoma!* Paimi tuščią popieriaus lapą neturėdamas žalio supratimo, kokį eskizą tuoj nupieši. Tada tik zvimbti, į galvą šauna mintis. Ir imi svarstyti: „O jeigu išrasčiau būdą, kaip išimti duoną iš skrudintuvo nenusisvilinant pirštų...“ Tada nusibraižai brėžinį ir sumąstai, kaip viską sukonstruoti. Pjauni metalą, šlifuoji medį ir meistrauji, meistrauji, meistrauji, kol pagaliau *sumeistrauji naują daiktą, neegzistavusį niekur kitur, tik tavo vaizduotėje!*

Senelis Vilfas dažnai kartodavo: „Būtinybė – išradimų motina.“ Tai reiškia, kad dauguma išradimų kuriami tam, kad išspręstų kokią nors bėdą. Visai kaip nutiko Emilei Kamins, išradusiai žmonėms minėtąjį šaldytuvą.

Na, o dabar metas kol kas didžiausiam mano išradimui: parankiai parañkiai rañkai.

Senelio Vilfo rankos nebebuvo tokios miklios kaip kadaise. Jo pirštai buvo sukrypę, todėl kildavo sunkumų naudojant įrankius. „Artritas“, – pasakė man močiutė Džosė. Žinojau, kaip jis dėl to nusiminęs. Todėl, ponai ir ponios, be jokios papildomos gaišaties ir su milžinišku malonumu pristatau jums parankiai parankią ranką!

Tai medinė pirštinė su keičiamais metaliniais pirštais, atliekančiais tokius darbus, kurių senelio Vilfo rankos nebeįstengia! Reikia nusiskusti? Ne bėda! Nuimk pirštą-šakutę ir pakeisk ją pirštu-skustuvu, spustelk ant delno įtaisytą mygtuką ir pirmyn! Nori skaniai ir sveikai pasmaguriauti apelsinu, tačiau nepavyksta

jo nusilupti? Neverta jaudintis! Nuimk ausų krapštuko pirštą ir vietoj jo užmauk sulankstomą peiliuką – žievelę nulupsi be jokio vargo!

Viską sukonstravau pati. Seneliui Vilfui pirštinė labai patiko, jis net padėjo gauti jai patentą. Tai reiškia, kad apie mano išradimą informavome valdžios institucijas. Vadinasi, jei kas nors sugalvotų aiškinti, kad parankiai paranki ranka yra jų sumanymas, pasiūlysiu nenusišnekėti ir papūsti man į uodegą.

Praėjo keli mėnesiai ir senelis Vilfas mirė. Jaučiausi, lyg pasaulis staiga būtų tapęs pilkesnis. Kai pabusdavau vidury nakties su nauja idėja (pavyzdžiui, *o jei išrasčiau aparatą, kuris pats pakeistų pasibaigusį tualetinio popieriaus ruloną ir kad norint jį išvynioti nereikėtų nieko plėšyti!*), iškart pagalvodavau: *laukiu nesulaukiu, kada galėsiu apie tai papasakoti seneliui Vilfui!* Bet po kelių akimirku prisimindavau, kad senelio nebėra ir nieko jam nebepapasakosiu.

Viską iš senelio dirbtuvės močiutė Džosė atidavė man – ne tik todėl, kad esu teisėta jo įrankių paveldėtoja, bet ir todėl, kad ji krovėsi daiktus ir kraustėsi į netoliese esančius senelių namus. Ji nenorėjo gyventi nuosavame name vienui viena, o dar tokiam, kur sukosi tiek prisiminimų apie gyvenimą su seneliu.

Ir toliau su tėvais lankėme močiutę Džosę, tačiau tai jau buvo ne tas pats. Nebuvo senelio Vilfo. Nebuvo jo dirbtuvės. Nebuvo, kas su manimi kalbėtų apie išradimus. Mano tėtis – buhalteris. Jis yra išradęs tik vieną dalyką: kaip parašyti žodį „lobis“ skaičiuotuve. (Skaičiuotuve suvesk 51807 ir apskuk jį atvirkščiai. Matai? Nuostabu.) Mama – biuro vadybininkė. Ji leidžia dienas užsakinėdama raštinės reikmenis ir pildydama išlaidų blankus. Irgi nieko labai linksmo. Močiutė Džosė kadaise moksliskai tyrinėjo

visatą ir planetas, bet, kaip jau minėjau, ši tema buvo įtraukta į juodąjį sąrašą.

Dabar viskas apvirto aukštyn kojomis. Per kassavaitinius apsilankymus senelių namuose padėdavau močiutei Džosei užbaigti dėlionę ar klausydavausi su ja klasikinės muzikos.

Be senelio Vilfo ir jo aistros išradimams gyvenimas atrodė daug blankesnis.

Ir tada vieną dieną, praėjus ne tiek jau daug laiko, mokykloje pamačiau skelbimą, kad rengiamas mokslo konkursas, kuriame geriausio išradimo ar pasirodymo autorius bus apdovanotas didžiuoju prizu. Kaip ir dera, jis kabėjo skelbimų lentoje:

**MANAISI ĖSĄS NAUJASIS ALBERTAS EINŠTEINAS?
IŠRADIMU AR PASIRODYMU
GALI PRIKAUSTYTI ŽIŪROVŲ DĖMESĮ?
NORI LAIMĖTI DIDĮJĮ PRIZĄ? ARNOS JARMO MOKSLO
KONKURSAS — PUIKI PROGA PARODYTI PASAULIUI (AR BENT
JAV ARNOS JARMUI), IŠ KOKIO MOLIO ĖSI DRĖBTAS!**

DĖL DALYVAVIMO DETALIŲ KREIPKIS Į AUKLĖTOJĄ.

Taip ir padarysiu! *Paprašysiu* auklėtojo papasakoti daugiau! Nes *aiškiai* žinojau, su koku išradimu dalyvausiu. O visus kitus galiu tik užjausti – nevykėliai, didysis prizas mano!

Taip sau galvojau, kol sutikau Tomą Tomą.

2. TOMAS TOMAS

Visiškai nesusimąstydami, kaip tai paveiks sūnaus gyvenimą, ponas ir ponia Tomai (tokia jų pavardė) nusprendė savo vienturčiui suteikti Tomo vardą. Tomas Tomas. Lyg visame pasaulyje nebūtų jokių kitų vardų.

Vardai, kurie Tomui Tomui tiktų labiau, nei būti pavadintam Tomu Tomu:

Timotis Tomas

Airijos Respublika Tomas

Kongo Respublika Tomas

Žvaigždžių Karų Galaktikos Respublika Tomas

Sara Tomas

Bet Kas Kitas, Tik Ne Tomas Tomas. (Ir aš nesakau – *vadinkime jį bet kaip kitaip, tik ne Tomu*. Aš sakau: *net jei jo vardas būtų Bet Kas Kitas, Tik Ne Tomas Tomas, toks vardas vis tiek būtų kvintilijardus kartų geresnis už dabartinį.*)

Labai viliuosi, brangus skaitytojau, kad nė vienas iš jūsų nesate taip pavadinti, kai šitaip išsišaipiau iš jo vardo. Jei jūsų vardas Tomas Tomas, apgailestauju.

Apgailestauju, kad jūsų vardas yra Tomas Tomas.

Negana to, kad buvo pavadintas kvailai, Tomas Tomas per gamtos mokslų pamokas sėdėdavo greta manęs ir *visada* nuo manęs nusirašinėdavo. Tai atviras sukčiavimas. Mokslo konkurse jis tikrai *negalėtų* laimėti didžiojo prizo.

Konkursas vyko penktadienio popietę, gruodžio mėnesį. Mokyklos salė buvo tiesiog sausakimša, mat taip buvo galima išvengti pamokų. Priėjusi slapta pasmalsavau, kokius mokslinius išradimus suvyniotus rankose nešasi kiti keturi mokiniai. Ir aš taip nešiausi savo parankiai parankią ranką. Buvo kilusi mintis pasakyti, kad jie nesivargintų ir negaištų konkurse laiko, tačiau, kadangi visi šioje mokykloje nuolat kalbėjo apie komandinę dvasią, susilaikiau.

Antrą valandą ponas Kyganas užlipo į sceną.

– Sveiki visi, susirinkę į pirmąjį Arnos Jarmo mokslo konkursą! – iškilmingai kalbėjo jis. – Prašau visų dalyvių užlipti su savo kūrinių į sceną.

Mintyse jau kartojausi laimėtojos kalbą. Apdovanojimą, žinoma, būčiau skyrusi seneliui Vilfui. Svarsčiau, ar nebūtų per daug, jei padėkočiau ir Leonardui da Vinčiui? O gal dar Timui Bernersui Li?

Ponas Kyganas paeiliui kvietė dalyvius į scenos priekį pristatyti, ką esame pasiruošę. Pirmasis nuėjo iš pažiūros nevalyvas berniukas vardu Džošas. Vienoje rankoje jis laikė stiklinę vandens, kitoje – kiaušinį.

– Matote šią stiklinę? – paklausė jis, rodydamas žiūrovams. – Matote šį kiaušinį? – Tačiau turbūt jam prakaitavo rankos, nes kiaušinis išslydo ir išsitėškė tiesiai ant rudų pono Kygano batų.

Mokytojas piktai papurtė koją. Kiaušinio lašai nutiško į minią.

– Ką gi, turbūt tai reiškia diskvalifikavimą, – burbtelėjo ponas Kyganas ir perėjo prie kito dalyvio.

– Palaukite! – šuktelėjo Džošas. – Dar neparodžiau triuko!

Ponas Kyganas spoksojo į jį. Jo batams buvo riesta.

– Jei norėjai parodyti, kad kiaušinis plūduriuoja vandens stiklinėje, kai į ją įberi druskos, tai, deja, be kiaušinio to padaryti nepavyks. Dabar turi tik vandens stiklinę, – išbėrė jis.

Aš šyptelėjau. Laimėti bus vieni juokai.

Kitas eilėje buvo Tomas Tomas. Jis pasiėmė didžiulį kolos butelį, kurį buvo pasistatęs sau už nugaros, ir ėmė čiupinėti kišenėje pinigines. Tada iškėlė ją rodydamas žiūrovams.

– Ponai ir ponios, – sušuko jis. – Pasiruoškite moksliniam triukui – pinigų er... erodi... eroz... – jis atrodė sumišęs.

– Erozijai, – pašnibždėjau aš. Mačiau šį triuką internete.

– Pinigų erozijai! – pagaliau visiems pranešė Tomas Tomas.

Tai pasakęs, jis atsuko kolos butelio kamštelį ir viską išmaukė. PRARIJO VISKĄ! Labai labai daug! Susipylė – viens du, ir baigta! Visus du litrus!

Ir tada – ko ir buvo galima tikėtis – garsiai atsiraugėjo. Garsas trankiai išrūko (o gal reiktų sakyti „išrūgo“?) jam iš pilvo. Tomas Tomas atrodė labai savimi patenkintas, nors buvo matyti, kad tuoj susivems. Jis išsitraukė iš piniginių banknotą ir sugrūdo jį į dabar jau tuščią kolos butelį.

– Abrakadabra! – sušuko jis.

Niekas nieko nesakė. Žiūrovai dairėsi vieni į kitus nesuprasdami, kas čia įvyko.

– Jei bandai padaryti tai, ką *manau*, kad bandai padaryti – pasakiau aš, nes man pagailo šio mulkio, – turėtum į kolos butelį įmesti monetą. Gėrime esanti fosforo rūgštis reaguoja su variu, iš kurio moneta pagaminta, ir ją ištirpina. *Va tai* yra pinigų erozija. Ir tai ne magija, o mokslas.

Tomas Tomas dirščiojo tai į mane, tai į banknotą tuščiam butelyje.

– Tai tas pats, – atsakė jis.

Ta prasme, rimtai?..

Vėliau, po to, kai aštuntokė mergina plaukų džiovintuvu aukštyn nupūtė keletą stalo teniso kamuoliukų, o dešimtokė parodė savo sukonstruotą ugnikalnį iš papjė mašė (jis buvo ne toks jau ir blogas), pagaliau atėjo mano eilė. Dabar visiems parodysiu kai ką tikrai stulbinamo.

Kaip ir reikėjo tikėtis, publika pritariamai plojo, kai užmoviau pirštine ponui Kyganui ant kairės rankos ir pristačiau visas skirtingas funkcijas, kurioms ji gali būti naudojama. Buvo girdėti pasigėrėjimo ir nuostabos šūksniai! Pamaniau, kad būtent toks jausmas turėjo užplūsti tada, kai Džonas Lodžis Berdas pasauliui pademonstravo televiziją. Man buvo visiškai aišku, kas nugalės...

Vėliau, kai kiekvienas jau pristatėme savo nuveiktus darbus, į sceną užlipo trys vyrai. Visi jie buvo panašūs – su vilnoniais švarkais, dideliais apvaliais pilvais, o plikes dengė vos kelios sušukuotų plaukų sruogos.

– Išklauskime mūsų tarybos narius, – tarė ponas Kygas, rodydamas į šiuos vyrus. – Gerbiamus Varnėjų, Dorfmaną ir Jonkerį.

Visi mandagiai paplojo.

– Jaučiu didelį malonumą šiandien būti su jumis ir įteikti tūkstantčio svarų didįjį prizą, – tarė ponas Jonkeris imdamasis kalbėti už visus.

Net žagtelėjau iš nuostabos... Tūkstantis svarų? Greitosiomis ėmiau galvoti, ką už juos galėčiau nusipirkti:

Gerą gražtą.

Darbastalį.

Naują įrankių dėžę...

– Taigi tūkstantis svarų atitenka... – pakartojo ponas Jonkeris ir vėliau vos girdimai pratęsė: – tūkstančio svarų Varnėjaus, Jonkerio ir Dorfmano kokybiško šunų maisto kuponas atitenka...

– Ką? Ar man pasigirdo? – karštligiškai bandžiau pagauti nykstančius besibaigiančio sakinio garsus. – Šunų maisto kuponas?

– Nugalėjo... – toliau tempė gumą jis, nekreipdamas į mane dėmesio, – Arnos Jarmo mokyklos mokslo konkurso nugalėtoju tapo...

Sulaikiau kvapą ir sukryžiauvu pirštus. Nė pati nežinau, kodėl taip nervinausi. Prizas juk mano!

– Tomas Tomas! – paskelbė ponas Jonkeris.

– KĄ? – apstulbau aš. Juk taip tikrai negali būti! – Tomas Tomas? – sušukau aš. – Tas Tomas Tomas? Berniukas, kuris buvo toks bukas, kad visas jo eksperimentas atsidūrė pilve?

– Jau tik nereikia, – numykė ponas Kyganas, varydamas mane nuo scenos.

Tomas Tomas žengė žingsnį į priekį ir paspaudė rankas visiems trims tarybos nariams, išsiviepęs iki ausų pozuodamas mokyklos fotografui.

Tai buvo siaubinga.

– O kaipgi mano parankiai paranki ranka? – sušukau aš. – Tai daug geresnis išradimas už visus kitus!

Ponas Jonkeris baigė šypsotis fotografams ir nudelbė akis.

– Mes jau apsisprendėme, – tarė jis.

– Bet juk parankiai paranki ranka tikrai geriausia! – neatlyžau aš. – Ji turi patentą Jungtinėje Karalystėje!

Ponas Varnėjus atsiduso ir tarė:

– Mes apdovanojome prizą mokinį, kuris tikrai nesukčiavo. Tomas Tomas gal ir ne puikiai atliko eksperimentą, tačiau visa tai padarė pats.

– Aš nesukčiavau! – gyniausi aš, tačiau kaip tik tuo metu mane nustūmė kiti konkurso dalyviai, bėgantys apžiūrėti Tomo Tomo laimėtų kuponų šunų maistui. – Sukonstravau šią ranką savo seneliui, – nesilioviau aš.

– Tu tik maža mergaitė, – šaipėsi ponas Dorfmanas, – labai abejoju, kad padarei ją pati. Šiam atradimui reikėjo virinti, lietuoti...

– Ir pragręžti, ir pjauti metalą, – nenustygau aš. – Visa tai padariau savo senelio dirbtuvėje! Pati viena!

Tačiau ponui Dorfmanui, Varnėjui ir Jonkeriui tai buvo nė motais. Jie manė, kad meluoju. Visi taip manė. Niekas netikėjo, kad galėjau išrasti ir sukonstruoti parankiai parankią ranką. Vien todėl, kad esu mergaitė.

Būtent nuo šitos begalinės *neteisybės* viskas ir prasidėjo – nuo minties, kad kažkas, kas buvo daug mažiau to vertas, laimėjo didį prizą.

Taigi nuo čia, nors taip sakiau ir anksčiau, bet dabar jau *tikrai tikrai* sakau, nuo čia prasideda visas pasakojimas. Tad pasiruošk įspūdingam ir įkvepiančiam nuotykiui!

TURINYS

- „APIE KĄ BUS KALBAMA“...5
1. PARANKIOS RANKOS
RANKSTORIJA...7
2. TOMAS TOMAS...13
3. NĖTEISYBĖ VARDU
SMOKAS...19
4. RĖGIS, MOČIUTEI VISAI
SUSISUKO...26
5. KĖLI BŪDAI, KAIP PABĖGTI IŠ
SENELIŲ NAMŲ...34
6. GERA PRADŽIA – PUSĖ
DARBO...37
7. MOTERŲ TILTAS...44
8. PABĖGIMAS IŠ SENELIŲ NAMŲ...52
9. GREIČIAUSIAS PIENO
FURGONĖLIS VISAMĖ
VAKARINIAME KENTERBERYJE...57
10. VALIO, VALIO, VALIO! VALIO,
VALIO! VALIO! VALIOOOO!...60
11. BALTOSIOS DOVERIO VOLOS...62
12. TĖČIO NEPERGUDRAUSI...74
13. TĖPLEPINIS MOČIUTĖS OLGOS
VAISINIS TORTAS IŠ CITRINŲ IR
APELSINŲ MARMELADO IR SENŲ
UŽSILIKUSIŲ ARBATOS PAKELIŲ...77
14. OÙ EST LA GARE?...90
15. HMM, KURGI MĖS?...93
16. ŠVIĖSOS, KAMERA,
VEIKSMAS!...96
17. DU ARNOS JARMERIAI
PARYŽIUJE...107
18. DIDYSIS BRAJANO
PAREIŠKIMAS...123
19. SUNKŪS LAIKAI...133
20. KIRTUS SIENĄ...135
21. PAKUOJAMĖS!
PAKUOJAMĖS!...144
22. AUŠTANT – NE
PYRAGAI!...152
23. LIPAM, LIPAM!...155
24. MANOT, KAD VALGOME
SRAIGES?...158
25. RULENSKOS DEIMANTAI...162
26. VIEŠBUTYJĖ NĖRA
DANTŲ PASTOS...171
27. UŽ GERĄ GERŲ
ATLYGINAMA...175
28. Į ŠVEDIJĄ! Į VALHALĄ!...182
29. PAŽVELK ATGAL!...184
30. PAŽVELK DAR TOLIAU
ATGAL!...186
31. PAŽVELK DAR
TOLIAU ATGAL – KUR
KONVOJAUS PABAIGA...187
32. Į ŠVEDIJĄ! Į VALHALĄ.
ANTRA DALIS ...188
33. TIĖSA KAIP YLA – VIS
TIEK IŠLĪS...196
- MATILDOS MŪR IŠRADĖJŲ
KRAITELĖ...210
- ĮSPŪDINGI MOKSLINGI TRIUKAI,
KAD DRAUGAI IŠVIRSTŲ IŠ
KOTO!...216
- DAR KAI KAS PRIEŠ MUMS
IŠSISIKIRIANT.....220

Kai Matilda nelaimi mokyklos konkurso, nes niekas netiki, jog ji pati sukūrė savo puikųjį išradimą, pirmiausia pasiguodžia senelei. Sužinojusi, kad močiutė kadaise buvo mokslininkė, o už jos atradimą Nobelio premiją už kelių dienų gaus kitas žmogus, mergaitė pasiūlo neįtikėtiną planą. Jos kelias į apdovanojimų ceremoniją Švedijoje ir papasakos visą tiesą. Nuotykių knyga apie meilę mokslui bei išradimams ir teisybės paieškas skirta vidutinio mokyklinio amžiaus skaitytojams.

Britų rašytoja Ellie Irving užaugo tikrų knygų gerbėjų šeimoje – mama ją užrašė į biblioteką, kai būsimoji autorė dar nė nebuvo gimusi. E. Irving pradėjo rašyti septynerių ir jau yra sukūrusi nemažai knygų vaikams ir paaugliams. Istoriją apie Matildą ir jos pašėlusią kelionę šmaikščiais piešiniais ir grafinėmis detalėmis papuošė iliustruotoja Kornelija Žalpytė.

Redaktorė Giedrė Kmitienė
Korektorė Eglė Devižytė
Maketavo Miglė Dilytė
Tiražas 2500 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Matilda svajoja tapti
mokslininke ir išradėja.

Ji žavisi Marija Kivri, Leonardu
da Vinčiu ir Tomu Edisonu – ir nė
neabejoja, kad viengą dieną taip pat atras
ką nors, kas pakeis pasaulį. Jau dabar
Matilda jaučiasi išradusi kai ką ganėtinai
įspūdingo, tad labai nuliūsta nepavykus nugalėti
mokslo konkurse. Ypač pikta todėl, kad teisėjai
nepatikėjo, jog ji – mergaitė – viską sugalvojo
ir padarė pati. Taip nesąžininga!

Matilda, pasiguodusi apie savo bėdas senelei,
sužino, kad ši kadaise buvo mokslininkė – ir
netgi atrado naują planetą! Tačiau profesorius
Smokas pasisavino jos atradimą ir netrukus už
jį gaus Nobelio premiją... Visiška neteisybė!

Senelė ir anūkė sugalvoja beprotišką planą:
jos nuvyks į apdovanojimų ceremoniją
Stokholme ir papasakos tiesą! Laukia
nutrūktgalviška ir pilna neįtikėtinų
nuotykių kelionė po visą
Europą.

